

На основу члана 32. Закона о локалној самоуправи ("Сл. гласник РС" број 127/07, 83/2014 и 111/2021 - др. закон и 101/2016, 47/18, члана 40. статута општине Петровац на Млави (Сл. гласник општине Петровац на Млави број 2/19), члана 13. Закона о подстицајима у пољопривреди и руралном развоју ("Сл. гласник РС" број 10/13, 142/14, 103/2015 и 101/16), Скупштина општине Петровац на Млави на седници одржаној дана ----.----.2022 године доноси:

ПРОГРАМ ПОДРШКЕ ЗА СПРОВОЂЕЊЕ ПОЉОПРИВРЕДНЕ ПОЛИТИКЕ И ПОЛИТИКЕ РУРАЛНОГ РАЗВОЈА ЗА ПОДРУЧЈЕ ОПШТИНЕ ПЕТРОВАЦ НА МЛАВИ ЗА 2022 ГОДИНУ

I. ОПШТЕ ИНФОРМАЦИЈЕ И ТАБЕЛАРНИ ПРИКАЗ ПЛАНИРАНИХ МЕРА

Анализа постојећег стања

Географске и административне карактеристике: Општина Петровац на Млави се простире на површци од 655 km² на којој у 34 насеља живи 31.259 становника у 9.586 домаћинстава. Процена је да се на привременом раду у иностранству налази око 10.282 становника. Просечна густина насељености износи 47 становника по км². Према попису пољопривреде из 2012. године број пољопривредних газдинстава је био 5910. Простире се између 44°13' и 44°31' северне географске ширине и 18°53' и 19°17' источне географске дужине. Мрежа насеља је равномерно развијена са релативно уравнотеженом концентрацијом становништва, изузимајући планинске делове општине. У административном погледу општина Петровац на Млави припада Браничевском округу, а окружују је општине Жагубица, Кучево, Мало Црниће, Жабари, Свилајнац и Деспотовац. На овој територији су се одавно укрштали важни путеви који су водили према Моравској долини и долином Млаве према Дунаву где се и сада налази на једном од најзначајнијих праваца у оквиру Подунавског региона који повезује Бор, Жагубицу и Петровац на Млави на једној, са Пожаревцом и аутопутем Београд - Ниш, на другој страни. Петровац на Млави, највеће и једино градско насеље у оквиру општине, представља индустријски, трговачки, здравствени, културни, саобраћајни и административни центар. Град се налази у средишњем делу територије општине, лоциран непосредно на левој и десној обали реке Млаве и на раскрсници путева који повезују Пожаревац са Жагубицом, а Велику Плану, Жабаре и Свилајнац са Кучевом. Највеће насељено место и административни и културни центар је град Петровац. То је једино градско насеље у општини, који представља индустријски, трговачки, здравствени и културни центар. У њему живи 8.152 становника. Град се налази на 114 км удаљености од Београда, 80 км од слободне царинске зоне и луке Смедерево и својим саобраћајницама омогућује транзитне пролазе за целу источну Србију. Од аеродрома у Београду удаљен је 127 км. Петровац на Млави представља типично пољопривредно недовољно развијено подручје са наглашеним неповољним демографским тенденцијама.

Природни услови и животна средина: Подручје општине има пад југо-исток северозапад. Релеф терена као педогени фактор има значајан утицај на пољопривреду у општини Петровац. Цело подручје може да се подели на три дела и то: рељеф речне долине са надморском висином од 103 м.н.в. до 160 м.н.в, рељеф благо заталасани са надморском висином од 160 м.н.в. до 300 м.н.в, рељеф брдско-планински са надморском висином од 300 м.н.в. до 940 м.н.в. Речне долине на подручју општине Петровац припадају типу уских речних долина чија се ширина креће од 30 м до 2.000 м. На подручју општине постоје три основна типа речних долина, врло уске долине бујичних потока и речица код којих се ширина креће од 30 до 60 метара, где су се образовала алувијално-делувијална земљишта, речне долине од 60 до 250 метара, где су се образовала алувијална земљишта, долина реке Млаве, ширине од 250 до 2.000 метара код које се разликује нижи приобални и виши део. Благо заталасани део рељефа испресецан је великим бројем потока и речица. Јужни и југоисточни део општине припада брдско-планинском рељефу са највишом котом од 940 м.н.в. која се налази у К.О. Мелница. Овај део терена је испресецан са многобројним водотоковима са стрмим падинама, које су делимично обрасле шумом и травном вегетацијом и где се јављају изразити ерозивни процеси. Река Млава кроз општину Петровац на

Млави тече у дужини од 43 км. У своме току има више притока и саједне и са друге стране. Тако са десне стране прима своју највећу притоку Витовницу, али и отоку из језера Ждрела, Бистричка река и Стамничка река. Са друге стране у Млаву се улива Шетоњска река, Чокордин и Бусур највећа Млавина притока са њене леве стране. Овако развијена хидрографска межа сачињена је од воде доброг квалитета углавном сачуване од загађења. Изузетак представља део тока реке Млаве, низводно од града, где се услед директног, неконтролисаног испуштања индустријских отпадних вода налази у 3. класи квалитета. Изграђене су три мини акумулације Бусур, Кореница и Ждрело, чија је основна намена регулисање бујица и заштита од поплава. У поплавама у јуну 2018 године дошло је до оштећења акумулације Бусур. Захваљујући Министарству пољопривреде изграђена је нова брана на акумулацији Бусур, а изграђено је још неколико зауставних брана у селу Бусур и Буровац. На десетом километру од Петровца на Млави према Жагубици налази се извор термоминералне воде температуре 40С° која припада групи олигоминералних, сулфидних хомеотерми. Због својих специфичних физичких и хемијских карактеристика вода се може користити у терапијске сврхе као допунско средство у лечењу хроничних обољења (реуматизам, псоријаза, хронични екцем, последице траума и стања после прелома костију). Од објеката водопривредне инфраструктуре извршена је регулација реке Млаве од Лесковца до Петровца, кроз сам град и од Рашанца до Дубочке. Долином Млаве од Петровца до Рашанца урађена је каналска мрежа за одводњавање. За регулисање бујица и одбрану од поплава служиле су 3 мини акумулације које су сада засуте великим количинама муља. Поједини делови општине изложени су процесу ерозије, нарочито нагиби без биљног покривача у горњем току реке Млаве и њених притока, као и вртаче у брдским областима. Штетно дејство вода свешће се на најмању могућу меру регулацијом корита реке Млаве у делу од Петровца до Дубочке и регулацијом реке Бусур у делу корита кроз КО Петровац, Крвије и Табановац. Корисна својства вода за наводњавање нису искоришћена, због тога што постојећа каналска мрежа има једнонаменску функцију одводњавања. На подручју општине Петровац нема изграђених система за наводњавање, изузимајући мање парцеле у приватном власништву где се наводњавање углавном врши преко интерних бушотина и пумпи у сеоским домаћинствима у приобаљу Млаве, као и покретним или укопаним мини системима у приватном власништву на малим површинама. Подручје општине Петровац налази се под утицајем умерено-континенталне климе, са израженим годишњим добима; средња годишња температура ваздуха је 11,1°С, најхладнији месец је јануар са средњом темперауром 0,6°С, а најтоплији месец је јул са средњом температуром од 20,6°С. Наше подручје спада у аридна, где се сваке године у периоду интензивне вегетације јавља недостатак земљишне влаге. Средња температура у току вегетационог периода (април-септембар) је 17,3°С. Ово подручје карактеришу годишње падавине од 632,5 мм воденог стуба. Годишња сума падавина од 600 мм - 650 мм. Распоред падавина није уједначен по месецима и највише падавина има у зимском, јесењем и пролећном периоду, а недостатак падавина је изражен у летњим месецима (јуну, јулу и августу) и из тих разлога у овом периоду треба обезбедити наводњавање у количини од 150-250 мм. Средња годишња сума осунчавања изражена у часовима сијања Сунца износи 1967,5 часова. Средња годишња влажност ваздуха је око 73%, што не спада у подручја високих влажности. Овакви климатски услови одговарају гајењу свих ратарских, повртарских и воћарских култура. Изразити ветрови се јављају у касну јесен, зиму и пролеће, кад се смењују ветрови из правца истока, запада и севера. Ваздушна струјања, посматрано у току године, најчешће се јављају у месецу новембру 3,8 дана, а најређе у месецу јулу са 0,4 дана. Брзина ваздушних струјања се крећу од 12,3 м/с до 20,8 м/с. Учесталост ових брзина ветрова просечно износи 23,2 дана, мада су регистроване и екстремне брзине од 44,3 м/с и најчешће се јављају у месецу новембру. Овако екстремне брзине карактеристичне су за ветрове из источног смера. Утицај ветрова се огледа у деловању Кошаве током касне јесени, зиме и пролећа, када знатно расхлађује ваздух. Други ветар по јачини је Северац који је најхладнији и обично дува зими. Пре 250 година шуме су захватале велики прстор у целој области Млаве. Данас су се шуме у Петровачкој општини задржале на обронцима Хомољских планина, где стварају слику очуване природне средине. Главне врсте шумских биљних заједница са пратећим подврстама су шуме меких лишћара са примесама равничарских врста храста, јасена, бреста, брезе, клена. Укупна обрасла шумска површина износи 13.260 хектара, те је степен шумовитости мањи од републичког просека. У друштвеном сектору се налази 25% шума чија је организација и управљање поверено ЈП «Србија-шуме» - Шумском газдинству «Северни Кучај». Ливаде и пашњаци су доста добри, поготову у планинама и њеним косинама. Зато је у целом овом крају нарочито развијено сточарство. Спровођењем комасације, шумске површине су смањене, али постоји могућност пошумљавања неплодних и ерозионих површина у горњем току реке Млаве и њених притока као и јужни и југоисточни део општине који припада брдско-планинском рељефу са стрмим и врло стрмим падинама, које су делимично обрасле шумом и травном вегетацијом и где се јављају изразити ерозиони процеси.

Демографске карактеристике и трендови: На подручју општине Петровац на Млави живи 31.259 становника у 9.586 домаћинстава. Процена је да се на привременом раду у иностранству налази још око 10.282 становника. Овакав број становника, гледајући у кретањима у задњих 50 година, показује негативна миграциона кретања са сталним падом. Истовремено са бројем становника, на подручју општине мењају се и број домаћинстава тако да се просечна величина домаћинства константно смањивала. Основне демографске карактеристике општине Петровац јесу: смањење укупног броја становника у периоду између 1991. и 2011. године и негативан природни прираштај. Може се закључити да у општини Петровац у последњих тридесет година постоји неколико јачих миграционих кретања. Највећом мером она су усмерена ка иностранству и другим значајним центрима у ближем и даљем окружењу. То се нарочито односи на сеоска домаћинства, чија миграција становништва је окренута и ка самом Петровцу. Становништво према старосним групама од 0-17 година обухвата 16%, од 18-64 година 60% , док 65 и више година представљају 24% од укупног броја становника. У општини Петровац на Млави мрежу школских установа чини 8 осморазредних матичних школа, са 25 подручних одељења и једна средњошколска установа. Предшколско васпитање и образовање се одвија у Дечијем вртићу „Галеб“. На територији општине налази се и одељење основне музичке школе из Смедеревске Паланке. Образовна структура је доста неповољна. Према подацима Републичког завода за статистику, 2014 у општини је било 1540 становника без школске спреме, непотпуне основне школе 6917 становника, са завршеном основном школом 9724 становника, са завршеном средњом школом 7273 становника, са ВШС 796 становника, са ВСС 908 становника и 126 становника са непознатом стручном спремом.

Диверзификација руралне економије: Општина Петровац на Млави је у читавом претходном вишедеценијском периоду имала статус недовољно развијених подручја, који су опредељивали неразвијена привредна структура, некомплетираност инфраструктурних и социјалних услова и неповољне демографске тенденције. Обележја неразвијености проистичу превасходно из недовољно разуђене привредне структуре. Високо учешће у формирању друштвеног производа има примарни сектор, а знатно мањи секундарни и терцијарни. Материјалне фондове у привреди карактерише преовлађујући удео пољопривредних ресурса, претежно и мањи број изграђених привредних капацитета са флексибилним производним програмима и релативно добром тржишном перспективом. Привредна структура није задовољавајућа, односно нису у довољној мери искоришћене оптималне развојне могућности овог подручја. Последњих година уочљиви су позитивни импулси који долазе из промена власничке структуре у којој се поред претежно индивидуалног пољопривредног сектора запажа пораст удела приватног предузетништва у осталим привредним сферама. Према подацима Агенције за привредне регистре у општини Петровац на Млави укупно послује 794 активних предузетника и 273 предузећа од тога 212 друштва са ограниченом одговорношћу што представља 77,65% од укупно регистрованих. Основане су 1062 предузетничке радње, од тога је активно 794 (7 ортачких и 787 самосталних) 267 је брисано из регистра. Мала привреда и развој приватног предузетништва последњих година представљају ослонац привредног развоја. Он умногоме смањује незапосленост путем отварања нових радних места и повећањем броја привредних субјеката. Развој привреде у петровачкој општини је на релативно добром нивоу, а тежња локалне самоуправе је да се привреда усмери на производњу и прераду производа са овог подручја, развоју туризма и услужним делатностима. Изградњом РУЦ "Ждрело" у том делу општине је дошло до наглог интересовања за сеоски туризам и изграђено је доста објеката и многа пољопривредна газдинства се баве туризмом. Општина Петровац је организатор неколико локалних манифестација на којима произвођачи могу да престава своје традиционалне производе. У општини је запослено 6.357 становника, од тога 46% жена, што представља 196 запослених на 1.000 становника и сврстава општину Петровац у групу општина са ниском стопом запослености. 2.742 становника је запослено у привредним друштвима, установама, задугама и организацијама, а 3.615 становника су предузетници или запослени код предузетника што представља 56,87% од укупног броја запослених и општину Петровац на Млави сврстава у групу општина са развијеним предузетништвом. Број запослених на 1000 становника у свим секторима у општини Петровац на Млави је нижа од просека у републици за једну трећину и износи 164. Број незапослених лица на 1000 становника је значајно нижи од републичког просека и тако посматран може да остави утисак да је овде привреда у изузетној експанзији. Разлог за овакав статистички податак је велики миграциони процес становништва према западној Европи. По степену развијености Општина Петровац на Млави је у групи испод 60% републичког просека.

Рурална инфраструктура: Данас у Петровцу ради пословница електродистрибуције „Електроморава“ из Пожаревца, која послује у оквиру привредног друштва за дистрибуцију електричне енергије „Центар“ доо Крагујевац, док у Великом Лаолу постоји испостава пословнице из Петровца. Задњих година постигнути су значајни резултати у области електропривреде. Непрестано се на мрежи ниског напона врши замена дрвених стубова бетонским стубовима, а голи проводници се мењују кабловским снопом, чиме се уклањају уска грла. Изграђене су трафостанице у сеоским подручјима, али и две у Петровцу. Рађено је и на замени сијалица уличне расвете са лед сијалицама у граду а у плану је и замена у свим насељима. Водопривредна активност се значајније одвија након II светског рата, када су забележени радови на регулацији реке Млаве кроз Петровац, у зони мостова. Шездесетих година прошлог века изграђене су две акумулације „Бусур“ и „Кореница“ . У поплавама 2018 године на овом подручју дошло је до оштећења бране на акумулацији "Бусур". Уз ангажовање Министарства пољопривреде изграђена је нова бетонска брана и неколико зауставних преграда у селу Бусур и Буровац. Заштитни систем на Млави кроз општину Петровац на Млави није заокружен. 80- тих година изграђен је систем за одводњавање, али због несавршености система многи канали нису профункционисали. Радови су настављени 2008. године, када су завршени радови на регулацији Млаве у дужини од 3,5км. Најзначајнији пројекти у овој области су: реконструкција заштитног система реке Млаве кроз Петровац, реконструкција преливних грађевина на брани „Кореница“, израда пројекта регулације реке Бусур на целом току. Изворишта која се користе за водоснабдевање су Шетоњско врело, које снабдева Петровац и неколико других села, врела Тишина и Мучило која снабдевају Везичево и Ждрело, Бистрица се снабдева са извора Бистричке реке, а Мелница и Витовница се снабдевају изворском водом док остала села претежно са властитих бунара. Термоминерални извор Ждрело припада групи олигоминералних, сулфидних хомеотеми. Извориште је уређено за купање на отвореном, а термална вода се користи у спа и wellness функцији комплекса „Ждрело“. На реци Бусур је шездесетих година формирано вештачко језеро површине око 18ха, а главни разлог било је спречавање штете од бујичних поплава које је страдало у поплави 2018. године. Завршена је изградња нове бетонске бране. Водоакумулација Ждрело углавном се користи као риболовни терен. На реци Кореница формирано је вештачко језеро "Кореница" (12ха) које је доста засуто муљем и надамо се да ће после санације акумулације "Бусур" доћи и до радова на "Кореници". Основни проблеми из области комуналне инфраструктуре са којим је суочена општина су питање депоновање отпада. Градски водовод који је изграђен 1973. године, снабдева се водом из извора у селу Шетоње, а изграђено је и ново извориште поред Млаве у реону Малог Лаола. Завршена је замена азбестних цеви на магистралном водоводу којим се водом снабдевају град и неколико околних села, заштићено је извориште градског водовода у Шетоњу изградњом постројења за филтрирање пијаће воде где је инсталирана хидромашинска и хлорна опрема. Из овог система се снабдевају поред Петровца и насеља Шетоње, Ђовдин и Велико и Мало Лаоле. Изграђени сеоски водоводи постоје у Ждрелу, Бистрици, Стамници, Мелници, Везичеву и Витовници. Нов водоводни систем изграђен је у Великом Поповцу. Град Петровац има изграђену примарну и секундарну канализациону мрежу дужине око 20км којом је обухваћено око 80% домаћинстава. Отпадне воде се изливају у Млаву и загађују је. Започета је изградња постројења за пречишћавање отпадних вода и до сада је изграђено само постројење за механичко прочишћавање. Канализациона мрежа не постоји у сеоским насељима. Општина Петровац одлаже комунални отпад на локалну депонију, која је лоцирана поред пута Петровац-Добрње, ван града на површини од око 70 ари. Општина је отпочела активности на избору локације и изради регионалне депоније за општине Браничевског округа. У граду постоје зелена и сточна пијаца. Што се тиче саобраћаја до Петровца или од њега ка другим градовима иде се асфалтним путевима од Свилајнца преко Великог Лаола, од Жагубице, од Пожаревца преко Малог Црнића, од Кучева или Раброва. Удаљеност Петровца од многих центара је веома повољна за све врсте аутомобилског и аутобуског саобраћаја. Регионални пут Београд-Петровац-Бор најважнија је саобраћајница. Рехабилитација путне мреже је свакако најкрупнији подухват у општини протеклих десетак година. У том времену асфалтирано је преко 150км регионалних, општинских и сеоских путева. Средствима Министарства пољопривреде, шумарства и водопривреде и локалне самоуправе извршена је ревитализација пољских путева. Општина је позната по разуђеној путној мрежи. Регионални правци заузимају 121 км, а општински 125км. У последњих 5 година савремене коловозе је добило око 210км путева обе категорије. Остале врсте саобраћаја као што су поштански и други, са свим средствима преношења вести преко телевизије и радија, веома су развијене. Деведесетих година вођена је најшира акција модернизације телефонског саобраћаја. Проширена је телефонска мрежа за више стотина километара кабла и у скоро 20 села су постављене нове аутоматске централе. Изграђен је и део грађевинских објеката за ове намене. Петровац је добио и нову телефонску централу. Број телефонских преплатника је 2011. године био 10.414. Територија општине је покривена и

мобилном телефонијом и интернетом. Значајна пажња се поклања афирмисању бањског, ескурзионог, транзитног, ловног и руралног туризма. Овај крај је богат природним мотивским садржајем, богато културно историјско наслеђе (археолошки локалитет Беловоде, манастири Витовница, Св. Тројице, а у близини се налази манастир Горњак). Сеоски туризам је заступљен у селима Ждрело, Мало Лаоле и Бистрица.

Показатељи развоја пољопривреде

Пољопривредно земљиште: Коришћено пољопривредно земљиште износи 28.221ха, што чини 72,9% укупне површине општине Петровац на Млави. Наводњава се само 78 ха, по попису пољопривреде из 2012 године, и нешто мало површина на којима се гаји поврће и воће у селима поред река који се традиционално баве повртарском производњом и сналазе се на разне начине да би наводњавали своје парцеле. Проблем наводњавања је недостатак акумулације за наводњавање, односно што је урађено само одводњавање а о наводњавању није се размишљало, тако да сви канали данас стоје зарасли у коров и шибље и не служе својој намени. Одводњавање је спроведено на 3.093ха које се лоше одржава. Површина пољопривредног земљишта у државној својини износи око 597,73 хектара од тога за издавање је издвојено 207 хектара, а тренутно се издаје 24,66 хектара. Слаба заинтересованост газдинстава за закуп земљишта је што су парцеле за закуп мале површине и дужи низ година запуштене.

Вишегодишњи засади: Као што је већ горе поменуто, климатски и земљишни услови на територији општине Петровца на Млави су изузетно погодни за производњу воћа и грожђа. Под воћњацима се према попису пољопривреде из 2012. године налази 3.983 ха, од чега су најзаступљеније шљиве са 733 ха, затим следе јабуке са 132 ха, крушке са 71 ха, вишње 44 ха, брескве 24 ха, кајсије са 20 ха, док су ораси и лешници засејани на 95 ха, а бобичасто воће је незнатно заступљено на само 1 ха. Дobar део воћа се користи за производњу препознатљивих висококвалитетних воћних ракија. Под виноградима је 1157 ха. Виноградари се окрећу новим винским сортама винове лозе, али су још увек, махом у старијим виноградима, заступљене и старе сорте винове лозе. Приметно је интересовање за гајење боровнице и ароније мада има интересовања и за гајење и других врста воћа и можемо рећи да имамо доста озбиљних газдинстава за гајење воћа и грожђа. Стратегија општине је да се доведу заинтересовани откупљивачи воћа да на нашој територији отворе своје откупне магацине а за коју годину и своје прерадне капацитете изграде на територији наше општине и већ се врше преговори са неким прерађивачима.

Сточни фонд: На територији општине Петровац има 3.944 објеката за смештај говеда, 4.685 за смештај свиња, 3.231 за смештај кокошака и 2.225 за смештај остале стоке. Број условних грла је 27.395. Према попису пољопривреде 2012. године заступљено је 8.820 говеда, од чега је 4.949 крава, затим 64.558 свиња, од чега је 7.226 крмача, 19.644 оваца, 2.377 коза, 300.855 живине претежно кокоши, 9.324 кошница пчела и 58 коња. У општини се 17 пољопривредних газдинстава бави рибарством, при чему укупна површина под рибањацима износи 13,2ха. Говедарство је најзначајнија грана сточарства, а највећи број произвођача одгаја домаће шарено говече у типу Сименталца, који се одгаја у двојном правцу, у циљу производње меса и млека. Заступљене су и млечне расе као што је Холштајн. Скоро сви прозвођачи користе вештачко осемењавање крава у репродукцији. Најчешће основу исхране представља зелена маса, сено, трава, кукурузна силажа и концентрат који се састоји углавном од компоненти које се производе на сопственој фарми уз додаток купљених премикса. Савремена опрема за мужу се све чешће среће у објектима који се полако прилагођавају савременим трендовима у производњи сировог млека. Овчарска производња се задржала у домаћинствима која имају сопствене пашњаке за летњу испашу и могућност производње довољних количина сена за зимски период исхране, мада у последње време у многим насељима општине Петровац формирају се озбиљне фарме са неколико стотина квалитетних грла оваца. Број грла тежи оном који власник може да исхрани производњом сточне хране на сопственом имању. Најчешће се користе расе Витемберг, Ил де Франс као и мелези Праменке, углавном за производњу меса, а ређе и за производњу млека. У свињарству су најзаступљеније расе: Ландрас, Јоркшир, Пијетрен и Дурок. Највећи проблем у сточарству је квалитетан приплодни материјал, механизација, опрема, неорганизован откуп и нестабилне цене откупа.

Механизација, опрема и објекти: Опремљеност механизацијом није на завидном нивоу, а нарочито треба имати у виду да је значајан део пољопривредне механизације застарео. На територији општине

Петровац на Млави, према попису пољопривреде из 2012. године, заступљено је 1919 једноосовинских и 6354 двоосовинских трактора и 663 комбајна. Од прикључних машина заступљено је 526 берача кукуруза, 5021 плугова, 3390 тањирача, 4182 дрљача, 825 сетвоспремача, 213 ротофезе, 1492 растурача минералног ђубрива, 396 растурача стајњака, 3230 сејалица, 2410 прскалица, 4799 приколица и 2949 косилице. Из свега горе наведеног може се закључити да агротехничка опремљеност пољопривредних газдинстава на територији општине Петровац на Млави није задовољавајућа. Што се тиче објеката на територији општине Петровац изграђен је велики број сточарских објеката и то 3.944 објеката за смештај говеда, 4.685 за смештај свиња, 3.231 за смештај кокошака и 2.225 за смештај остале стоке. Углавном су израђени од чврстог материјала, док се овце најчешће држе у помоћним или привременим објектима. Изграђено је 4.732 кошева за кукуруз, 1.738 амбара, 22 силоса, 258 објекта за силажу, 4 сушара, 18 хладњача и 3.326 објеката за смештај пољопривредних машина.

Радна снага: Носиоци пољопривредних газдинстава су махом мушкарци који чине чак 79,2% регистрованих пољопривредних газдинстава. Чланова породице и рођака који су обављали пољопривредне активности на пољопривредним газдинствима има 8.677. Од 5.910 пољопривредних газдинстава највише има газдинстава са 1-2 лица и то 3.658, затим 3-4 лица 1.809, 5-6 лица 423, 7 и више чланова има само 20 газдинстава. Годишње радне јединице ангазоване радне снаге у пољопривреди су 6.892, од којих 2.734 чине носиоци пољопривредних газдинстава, 3719 су чланови породице и рођаци који су обављали пољопривредну активност на газдинству, стално запослених на породичним газдинствима има 176, док је сезонске радне снаге и радне снаге под уговорима 264. Што се тиче стручне спреме најзаступљенији су они који имају само пољопривредно искуство и они чине 5.138, затим они који имају курсеве из ове области пољопривреде 46, пољопривредну средњу школу мају 86, док остале седње школе имају 523, пољопривредну вишу школу или факултет има 23, а другу вишу школу или факултет има 94 лица.

Структура пољопривредних газдинстава: На територији општине Петровац на Млави има 5910 пољопривредних гадинстава, који обрађују 28221ха. 905 газдинства користи мање од 1ха, 1034 газдинства 1-2ха, 2-5ха користи 2021 домаћинство, 5-10ха 1374 газдинства, 10-20ха 449, 20-30 ха 63 газдинства и 30-50ха 30 газдинства. Носиоци породичног газдинства су углавном мушкарци и то 79,2% . Број условних грла је 27395, од чега има 8820 говеда, 64558 свиња, 19644 оваца и око 300855 живине.

Производња пољопривредних производа: Обзиром да земљиште на територији општине Петровац на Млави није загађено постоје веома повољни услови за развој органске пољопривредне производње, али су се за ову производњу одлучили само два пољопривредна произвођача. Већина органских производа пласира се на београдском тржишту, док тржиште општине Петровац на Млави није значајно заинтересовано за овај тип производа. Управо је и то један од разлога због кога се пољопривредни произвођачи више окрећу другим гранама пољопривредне производње. Приноси пшенице се крећу од 2,65-3,46 t/ha (у просеку 2,96 t/ha), кукуруз 2,67-4,46 t/ha, (у просеку 3,56 t/ha) и сунцокрет и просеку 1,36 t/ha. Скоро у свим насељима се издвајају по неколико пољопривредних газдинстава који су набавили савремену и озбиљну механизацију и који обрађују своје земљиште али и узимају у закуп озбиљне површине земљишта махом за ратарску производњу од мањих пољопривредних произвођача, који имају застарелу механизацију или су старачка домаћинства.

Земљорадничке задруге и удружења пољопривредника: На територији општине Петровац на Млави постоји 16 активних земљорадничких задруга а од њих су најзначајније: 33. „7.јули" Велико Лаоле, 33"Рановчанка" Рановац, 33 „Петровац" Петровац на Млави, 33 „Драгошево" Орешковица и 33 "Каменовач" Каменово. Изузетно су активна и удружења и то Друштво пчелара „Млава" из Петровца на Млави у чијем се чланству налази велики број надалеко чувених пчелара са територије наше општине, Пчеларско друштво "Калина" Каменово, Удружење воћара и виноградара Петровац на Млави у коме се налазе истакнути произвођачи вина и јаких алкохолних пића, превасходно воћне ракије, Удружење одгајивача оваца и коза „Млавски пастири“, Удружење одгајивача говеда и произвођача млека „Млава“, а посебно место међу удружењима заузимају неколико удружења жена и то: „Љубичица“ из Петровца, „Калина“ из Каменова, „Стамничанке“ из Стамнице „Златне руке“ из Кладурова, „Старчевљанке“ из Старчева, "Књегина Милица" из Шетоња, "Мндра" из Мелнице и Витовнице и "Ћовдинке" из Ћовдина. Сва удружења су изузетно активна и учествују у свим пољопривредним манифестацијама на територији наше општине, али и представљају овај крај и ван његових граница. Удружење воћара и виноградара је познато по вишеструким признањима и златним медаљама приликом оцењивања њихових ракија на

организованим оцењивањима, од којих су најзначајнији Новосадски сајам и Београдски сајам етнохране и пића. Ово удружење има петнаестак чланова. На територији општине постоје само две регистроване винарије "Миланов подрум" из Лопушника и "Аца Поповић" из Крвија, мада има доста виноградара са производњом на мањим површинама. Удружење пчелара Млава, уз помоћ Општине, фонда за развој пољопривреде, Туристичке организације и Културно-просветног центра организује једну од најзначајних манифестација у области пчеларства у Србији, а то су Дани млавско-хомољских пчелара, када се у селу Каменову окупе пчелари из свих крајева Србије и када овај скуп посети неколико хиљада посетилаца. Овом приликом се организује продајна изложба и актуелна предавања о пчелаштву.

Трансфер знања и информација: Општина Петровац на Млави кроз разне програме помаже пољопривредним произвођачима. Реч је пре свега о организацији предавања и презентација о актуелним темама из области пољопривредне производње, које могу помоћи да пољопривреда постане грана привреде која ће доносити већу добит произвођачима. Стручна лица у оквиру фонда за пољопривреду и ПССС Пожаревац, пружају саветодавне услуге пољопривредницима, помоћ у смислу тумачења уредаба и обезбеђивања потребних образаца за коришћење разних субвенција. Поред пружања саветодавних услуга, у предходном периоду, пољопривредни фонд општине је и самостално организовао више јавних презентација, семинара и разговора (такозваних зимских школа) о разним темама, уз подршку еминентних стручњака и научних институција, интересантних великом броју пољопривредника. Ове године због тренутне епидемиолошке ситуације многе манифестације нису одржане или су одложене. Ранијих година фонд за пољопривреду организовано је наступао на сајмовима, саборима, фестивалима, и другим манифестацијама у земљи, на којима су се пре свега представљали пољопривредни потенцијали, резултати пољопривредне производње и активности које, локална самоуправа предузима у области пољопривреде на подручју општине.

ТАБЕЛАРНИ ПРИКАЗ ПЛАНИРАНИХ МЕРА И ФИНАНСИЈСКИХ СРЕДСТАВА

Табела 1. Мере директних плаћања

Редни број	Назив мере	Шифра мере	Планирани буџет за текућу годину без пренетих обавеза (у РСД)	Износ постицаја по јединици мере (апсолутни износ у РСД)	Износ подстицаја по кориснику (%) (нпр. 30%, 50%, 80%)	Максимални износ подршке по кориснику (ако је дефинисан) (РСД)	Пренете обавезе
1	Регреси	100.1	1.582.000,00	1.000,00	50	1.000,00	118.000,00
	УКУПНО		1.582.000,00				

Табела 2. Мере кредитне подршке

Редни број	Назив мере	Шифра мере	Планирани буџет за текућу годину без пренетих обавеза (у РСД)	Износ постицаја по јединици мере (апсолутни износ у РСД)	Износ подстицаја по кориснику (%) (нпр. 30%, 50%, 80%)	Максимални износ подршке по кориснику (ако је дефинисан) (РСД)	Пренете обавезе
	УКУПНО						

Табела 3. Мере руралног развоја

Редни број	Назив мере	Шифра мере	Планирани буџет за текућу годину без пренетих обавеза (у РСД)	Износ подстицаја по кориснику (%) (нпр. 30%, 50%, 80%)	Максимални износ подршке по кориснику (ако је дефинисан) (РСД)	Пренете обавезе
1	Инвестиције у физичку имовину пољопривредних газдинстава	101	2.950.000,00	50	100.000,00	0,00
2	Инвестиције за унапређење и развој руралне инфраструктуре и услуга	301	4.500.000,00	80	500.000,00	0,00
3	Економске активности у циљу подизања конкурентности у смислу додавања вредности кроз прераду као и на увођење и сертификација система безбедности и квалитета хране, органских производа и производа са ознаком географског порекла на газдинствима	304	250.000,00	80	125.000,00	0,00
	УКУПНО		7.700.000,00			

Табела 4. Посебни подстицаји

Редни број	Назив мере	Шифра мере	Планирани буџет за текућу годину без пренетих обавеза (у РСД)	Износ постицаја по јединици мере (апсолутни износ у РСД)	Износ подстицаја по кориснику (%) (нпр. 30%, 50%, 80%)	Максимални износ подршке по кориснику (ако је дефинисан) (РСД)	Пренете обавезе
1	Подстицаји за промотивне активности у пољопривреди и руралном развоју	402	600.000,00	0,00	100	0,00	0,00
	УКУПНО		600.000,00				

Табела 5. Мере које нису предвиђене у оквиру мера директних плаћања, мера кредитне подршке, мера руралног развоја и посебних подстицаја

Редни број	Назив мере	Шифра мере	Планирани буџет за текућу годину без пренетих обавеза (у РСД)	Износ подстицаја по јединици мере (апсолутни износ у РСД)	Износ подстицаја по кориснику (%) (нпр. 30%, 50%, 80%)	Максимални износ подршке по кориснику (ако је дефинисан) (РСД)	Пренете обавезе
	УКУПНО						

Табела 6. Табеларни приказ планираних финансијских средстава

Буџет	Вредност у РСД
Укупан износ средстава из буџета АП/ЈЛС планираних за реализацију Програма подршке за спровођење пољопривредне политике и политике руралног развоја (без пренетих обавеза)	9.882.000,00
Планирана средства за директна плаћања	1.582.000,00
Планирана средства за кредитну подршку	0,00
Планирана средства за подстицаје мерама руралног развоја	7.700.000,00
Планирана средства за посебне подстицаје	600.000,00
Планирана средства за мере које нису предвиђене у оквиру мера директних плаћања, кредитне подршке и у оквиру мера руралног развоја	0,00
Пренете обавезе	118.000,00

Циљна група и значај промене која се очекује за кориснике: Циљна група мера подршке су регистрована пољопривредна газдинства, са активним статусом за инвестиције у пољопривредну производњу. Након примене Програма мера очекује се подизање квалитета живота, а самим тим и смањење исељавања становништва из сеоских средина. Такође се очекује повећање конкурентности, стварање тржишно одрживе пољопривредне производње, која доноси стабилне приходе а самим тим продуктивност и ефикасност пољопривредне производње.

Информисање корисника о могућностима које пружа Програм подршке за спровођење пољопривредне политике и политике руралног развоја: Пољопривредни произвођачи са територије општине Петровац на Млави о мерама овог програма и могућностима да конкуришу за предвиђена средства биће благовремено и у континуитету обавештавани путем: 1. Локалних телевизија и радија 2. Огласне табле у холу зграде општинске управе 3. Непосредним контактом током предавања и презентација 4. Интернет презентације општине 5.Обавештења у месним канцеларијама 6. Пољопривредне стручне службе

Мониторинг и евалуација: Мониторинг над реализацијом Програма и оствареним резултатима вршиће Комисија за израду програма мера подршке пољопривредне политике и политике руралног развоја Општине Петровац на Млави, као и други органи одређени од стране Општине Петровац на Млави, који ће утврдити да ли се примењене мере спроводе по утврђеном плану и да ли дају очекивани ефекат. Такође, Комисија за израду програма мера подршке пољопривредне политике и политике руралног развоја Општине Петровац на Млави, утврдиће да ли постоји потреба и за неким другим мерама подршке у пољопривредној производњи.

II. ОПИС ПЛАНИРАНИХ МЕРА

2.1. Назив и шифра мере: 100.1 Регреси

2.1.1. Образложење: Регрес за репродуктивни материјал (вештачко осемењавање) - Према последњим статистичким подацима (попис пољопривреде 2012) на територији општине Петровац на Млави заступљено је 8.820 говеда, од чега 4.949 чине краве. Сточарска производња се махом одвија на породичним фармама, односно на пољопривредним газдинствима. У општини Петровац на Млави постоји неколико фарми које имају стотину и више грла крупне стоке. У овој производњи предњаче села Рановац са 1128 грла, такође и у селима Орљево, Велико Лаоле, Кладурово, Рашанац, Велики Поповац, Бистрица, Табановац се гаји већи број приплодних грла. Најзаступљенија је раса Сименталског говечета и нешто мање Холштајна, за који се све више одлучују пољопривредни произвођачи који су се определили за производњу сировог млека. Како се због ограничених ресурса (величина земљишног поседа и сл.) број музних грла из године у годину смањује, важно је правилним одабиром семена поправити производне и репродуктивне перформансе производних грла. Последњих година ради се на повећању броја квалитетних грла како би се ова грана пољопривредне производње потпуно опоравила и ојачала. Из тих разлога се предлаже мера субвенционисања вештачког осемењавања. Акценат би се ставио на семена одабраних бикова чији индекси гарантују побољшање особина код потомства. Регресирањем репродуктивног материјала (вештачког осемењавања) остварује се унапређење расног састава говеда, али и повећање производње квалитетног меса и млека на територији општине Петровац на Млави.

2.1.2. Циљеви мере: Реализација ове мере позитивно утиче на економски и социјални развој руралне средине, подизање конкурентности производње и стварање тржишно одрживог произвођача, обезбеђивање услова за уравнотежен развој говедарства, боље коришћење расположивих ресурса увођењем у производњу генетских ресурса којим се постижу бољи производни резултати, јачање вертикалне интеграције у производњи млека и меса, подизање стандарда живота у руралној средини и стандарда пољопривредних произвођача кроз повећање и стабилност дохотка пољопривредних газдинстава.

2.1.3. Веза мере са националним програмима за рурални развој и пољопривреду: Мера је у складу са Националним програмом пољопривредне политике и политике руралног развоја Републике Србије.

2.1.4. Крајњи корисници: Крајњи корисници су регистрована пољопривредна газдинства са активним статусом из општине Петровац на Млави.

2.1.5. Економска одрживост: За реализацију ове мере није потребно подносити бизнис план или пројекат о економској одрживости улагања.

2.1.6. Општи критеријуми за кориснике: - Да корисник има регистровано пољопривредно газдинство уписано у Регистар пољопривредних газдинстава, са активним статусом и са пребивалиштем и производњом на територији општине Петровац на Млави; - да корисник поседује пасош за осемењене краве на лично име или име чланова свог пољопривредног газдинства - да корисник поседује потврду о осемењавању оверену од стране ветеринара (за произвођаче којима осемењавање врше ветеринарске станице) - да корисник поседује рачун о набавци репроматеријала за осемењавање (за произвођаче који самостално врше осемењавање својих грла) - да поседује активан пословни-наменски текући рачун код било које банке.

2.1.7. Специфични критеријуми: За реализацију ове мере корисник је у обавези да испуни само опште критеријуме.

2.1.8. Листа инвестиција у оквиру мере:

Шифра инвестиције	Назив инвестиције
100.1.1	Регрес за репродуктивни материјал (вештачко осемењавање)

2.1.9. Критеријуми селекције:

Редни број	Тип критеријума за избор	Да/Не	Бодови
1	Редослед предатих захтева	да	

2.1.10. Интензитет помоћи: Износ регреса за репродуктивни материјал (вештачко осемењавање крава) за кориснике којима осемењавање обављају ветеринарске амбуланте износи 1000,00 динара по грлу (само за прво осемењавање), а за кориснике који самостално обављају осемењавање својих грла 800,00 динара по грлу.

2.1.11. Индикатори/показатељи:

Редни број	Назив показатеља
1	Укупан број поднетих односно одобрених захтева
2	Укупан број грла над којима је подржано вештачко осемењавање

2.1.12. Административна процедура: Реализација регресирања за репродуктивни материјал се спроводи на следећи начин: - Општина Петровац на Млави преко Комисије за израду програма мера подршке пољопривредне политике и политике руралног развоја расписује Јавни позив за регресирање репродуктивног материјала у говедарству (вештачко осемењавање) за подручје општине Петровац на Млави за 2022. годину. Чланови Комисије утврђују да ли је конкурсна документација комплетна и да ли пријављена газдинства испуњавају услове тражене конкурсом, а то су: - фотокопија потврде о активном статусу пољопривредног газдинства за 2022. годину; - фотокопија активног текућег рачуна - фотокопија личне карте носиоца пољопривредног газдинства - фотокопија пасоша за говеда; - фотокопија картона за вештачко осемењавање оверена од стране ветеринара (за кориснике који осемењавање врше у ветеринарским станицама); - фотокопија рачуна о набављеном репродуктивном материјалу од овлашћеног добављача (за кориснике који врше самостално осемењавање својих грла) и - фотокопија наменског текућег рачуна отвореног код пословне банке. Захтеви ће се подносити Комисији за израду и праћење реализације програма подршке за спровођење пољопривредне политике и политике руралног развоја до 15. новембра 2022. године, за грла осемењена до 15 новембра 2022 године, а за грла осемењена после 15. новембра 2022 године сви захтеви ће се пренети у 2023. годину. Средства се одобравају свим корисницима који испуњавају услове, редоследом на основу поднетих захтева, до утрошка расположивих средстава.

2.2. Назив и шифра мере: 101 Инвестиције у физичку имовину пољопривредних газдинстава

2.2.1. Образложење: Пољопривреда је основна привредна делатност у општини Петровац на Млави, а чак 57% становништва се бави пољопривредном производњом. Основни пољопривредни ресурси су земљиште и становништво. Пољопривредне површине представљају највреднији природни потенцијал који пружа услове за разноврсну пољопривредну производњу. Заузимају 72,9% укупних површина, али је степен искоришћења скроман услед дугогодишњег смањивања сточног фонда и исељавања радно способног становништва. Техничко-технолошка опремљеност пољопривредног сектора захтева значајније инвестиције у модернизацију производње пољопривредних газдинстава, као и опрему, технологију и јачање производног ланца. Мера инвестиције у материјална средства пољопривредних газдинстава подржава мала и средња пољопривредна газдинства у циљу унапређења средстава и процеса производње, продуктивности, конкурентности као и технолошког оспособљавања газдинстава у складу са ЕУ стандардима, а све ради постизања веће економске ефикасности, веће оријентисаности ка тржишту и дугорочне одрживости. Уситњеност поседа, мали број грла стоке на породичним фармама, слаба примена савремених технологија производње и увођење новог сортимената су одлике пољопривреде у општини Петровац на Млави. Имајући у виду повољне климатске и земљишне услове за развој воћарске и виноградарске производње, неопходно је заснивање нових производних засада, са новим роднијим и квалитетнијим сортама. Такође је неопходно и повећање наводњаваних површина, набавка противградних мрежа, како би приноси били већи и што мање зависили од временских прилика. Овчарство у овом крају има дугу традицију, али се данас задржало у домаћинствима која имају сопствене

утрине за летњу испашу и могућност производње довољних количина сена за зимски период. Зато је неопходно побољшати расни састав оваца. У нашој општини постоје нека насеља која се традиционално баве повртарском производњом и треба улагати у изградњу пластеника. Примећено је да је воћарство у тренду раста па је потребно помоћи подизање нових воћњака. Такође, располажемо подацима да има доста пољопривредних газдинстава који се баве производњом печурака па им треба помоћи у заснивању и одржавању производње.

2.2.2. Циљеви мере: Стабилност дохотка пољопривредних газдинстава, повећање производње, побољшање продуктивности и квалитета производа, смањење трошкова производње, унапређење техничко-технолошке опремљености, повећање површина у заштићеном и полузаштићеном простору, повећање наводњаваних површина, пораст конкурентности пољопривредне производње и усклађивање са правилима ЕУ.

2.2.3. Веза мере са националним програмима за рурални развој и пољопривреду: Постоји комплементарност ове мере са мерама дефинисаним Националним програмом за рурални развој Републике Србије. Свака мера коју Министарство пољопривреде, шумарства и водопривреде распише у условима захтева од произвођача потврду од локалне самоуправе да та инвестиција није реализована средствима локалне самоуправе, тј. да није предмет других субвенција и подстицаја од стране локалне самоуправе. Из овог разлога, вођењем прецизне и тачне евиденције лица која су конкурисала, не може доћи до двоструког финансирања истих захтева корисника.

2.2.4. Крајњи корисници: Крајњи корисници мере су регистровани пољопривредни произвођачи са активним статусом и са пољопривредном производњом на територији општине Петровац на Млави .

2.2.5. Економска одрживост: Посебна мерила и критеријуме за избор програма и пројеката утврђује Комисија за израду програма мера подршке пољопривредне политике и политике руралног развоја општине Петровац на Млави. Подносилац захтева мора да докаже економску одрживост кроз Програм или Пројекат који треба да буде усклађен са обрасцем који је објављен од стране локалне самоуправе и који је саставни део захтева за остваривање права на подстицаје.

2.2.6. Општи критеријуми за кориснике: Основни критеријуми за избор програма и пројеката који се финансирају или суфинансирају из буџета општине Петровац на Млави су: 1. Усклађеност пројекта са свим захтевима из расписаног Јавног позива од стране ЈЛС. 2. Обезбеђено сопствено учешће пољопривредног газдинстава које конкурише за средства буџета. 3. Да је уписан у регистар код надлежног органа. 4. Да корисник има регистровано пољопривредно газдинство уписано у Регистар пољопривредних газдинстава, са активним статусом и са пребивалиштем или производњом/инвестицијом на територији општине Петровац на Млави. 5. Да има активни наменски текући рачун отворен код пословне банке;

2.2.7. Специфични критеријуми: Сектор меса: пољопривредна газдинства која имају до 29 грла говеда и / или 199 грла оваца и / или коза и / или 29 грла крмача и / или 199 товних свиња и / или 999 ђурака и / или 299 гусака и / или 4.999 бројлера на крају инвестиције и са купљеним уматиченим квалитетним грлом Сектор воћа: пољопривредна газдинства са прихватљивим инвестицијама до 49.999 евра и са купљеним сертификованим садним материјалом Сектор житарица и индустријских усева: пољопривредна газдинства која имају до 49 ha земљишта под житарицама и индустријским усевима и до 1,99 ha земљишта под хмељом.

2.2.8. Листа инвестиција у оквиру мере:

Шифра инвестиције	Назив инвестиције
101.2.1	Набавку квалитетних приплодних грла говеда, оваца, коза и свиња које се користе за производњу меса
101.4.1	Подизање нових или обнављање постојећих (крчење и подизање) вишегодишњих засада воћака, хмеља и винове лозе
101.4.2	Подизање и опремање пластеника за производњу поврћа, воћа, цвећа и расадничку производњу
101.5.1	Машине за примарну обраду земљишта
101.5.2	Машине за допунску обраду земљишта
101.5.3	Машине за ђубрење земљишта
101.5.4	Машине за сетву
101.5.6	Машине за заштиту биља
101.5.10	Машине и опрема за наводњавање усева

2.2.9. Критеријуми селекције:

Редни број	Тип критеријума за избор	Да/Не	Бодови
1	Редослед подношења комплетних и потпуних захтева	да	

2.2.10. Интензитет помоћи: За инвестиције означене шифром 101.2.1. интензитет помоћи је до 50%, максимално 50.000,00 динара по кориснику. За инвестиције означене шифром 101.4. интензитет помоћи је до 50%, максимално 100.000,00 динара по кориснику. За инвестиције означене шифром 101.5. интензитет помоћи је до 50%, максимално 60.000,00 динара по кориснику.

2.2.11. Индикатори/показатељи:

Редни број	Назив показатеља
1	Укупан број поднетих односно одобрених захтева

2.2.12. Административна процедура: Општина Петровац на Млави, односно комисија за пољопривреду објављује Јавни позив за подношење пријава за субвенције у оквиру овог Програма мера, а на основу утврђених критеријума. Јавни позив упућен пољопривредним произвођачима садржи и услове под којима се подносе пријаве за остваривање права на субвенцију. Пријем документације врши Комисија за израду програма мера подршке пољопривредне политике и политике руралног развоја општине Петровац на Млави, која утврђује да ли су испуњени сви прописани услови. Средства се одобравају свим корисницима који испуњавају услове, редом на основу поднетих пријава, до утрошка расположивих средстава.

2.3. Назив и шифра мере: 301 Инвестиције за унапређење и развој руралне инфраструктуре и услуга

2.3.1. Образложење: Општина Петровац на Млави је претежно рурална са добрим потенцијлом за развој аграрног туризма, па је неопходно кроз инвестиције у објекте направити специфично повезивање пољопривредне производње и туризма, уз истовремено развијање инфраструктуре како би се што већи број сеоског становништва одлучио за опстанак на својим имањима. Већ неколико година овом мером помажемо изградњу и реконструкцију атарских путева, канала и пропуста поред путева, а све у циљу лакшег доласка пољопривредних произвођача до својих парцела. Постоји велико интересовање корисника за ову меру, али нема довољно финансијских средстава па помоћ добију они који први доставе своје захтеве. Комисија за израду и праћење реализације програма подршке за спровођење пољопривредне политике и политике руралног развоја сваке године покушава да помогне што више пољопривредна газдинства са озбиљном пољопривредном производњом и равномерно у свим насељима. Ова мера је у складу са локалном стратегијом привредног развоја и са националном Стратегијом пољопривреде и руралног развоја 2014-2024.

2.3.2. Циљеви мере: Циљ ове мере је неопходност равномерног развоја свих делова општине. Ова мера је предходних година допринела решавању проблема у неколико насеља општине, а све у циљу лакшег, бржег и безбеднијег превоза својих производа са својих парцела као и одласку и доласку пољопривредне механизације до парцела што значи уштеду горива и мање хабање механизације која је у већини случајева доста стара. Циљеви ове мере су инвестиције свих типова инфраструктуре мањег обима, инвестиције везане за одржавање, реконструкцију и доградњу културног и историјског наслеђа села.

2.3.3. Веза мере са националним програмима за рурални развој и пољопривреду: Постоји комплементарност ове мере са мерама дефинисаним Националним програмом за рурални развој Републике Србије. Свака мера коју Министарство пољопривреде, шумарства и водопривреде распише, у условима захтева потврду од јединице локалне самоуправе да за ту инвестицију нису коришћена средства, субвенције и донације локалне самоуправе тако да вођењем прецизне и тачне евиденције не може доћи до двоструког финансирања истих захтева корисника.

2.3.4. Крајњи корисници: Крајњи корисници мере су регистровани пољопривредни произвођачи са активним статусом и са пољопривредном производњом на територији општине Петровац на Млави.

2.3.5. Економска одрживост: Посебна мерила и критеријуме за избор програма и пројеката утврђује Комисија за израду програма мера подршке пољопривредне политике и политике руралног развоја општине Петровац на Млави. Подносилац захтева мора да докаже економску одрживост кроз Програм или Пројекат који треба да буде усклађен са обрасцем који је објављен од стране локалне самоуправе и који је саставни део Захтева за остваривање права на подстицајна средства за инвестиције за унапређење и развој руралне инфраструктуре и услуга на територији општине Петровац на Млави у 2022. години.

2.3.6. Општи критеријуми за кориснике: Основни критеријуми за избор програма и пројеката који се финансирају или суфинансирају из буџета општине Петровац на Млави су: 1. Усклађеност пројекта са свим захтевима из расписаног Јавног позива од стране ЈЛС; 2. Обезбеђено сопствено учешће пољопривредног газдинстава које конкурише за средства из буџета у вредности од 20% од укупне вредности инвестиције тј. пројекта; 3. Да је уписан у регистар код надлежног органа; 4. Да корисник има регистровано пољопривредно газдинство у регистру пољопривредних газдинстава, са активним статусом и са пребивалиштем или производњом/инвестицијом на територији општине Петровац на Млави.

2.3.7. Специфични критеријуми: Подносилац захтева мора, уз захтев, приложити и предрачун о планираним радовима, а након одобравања средстава од стране комисије корисник је дужан да комисији за спровођење мера пољопривредне политике и политике руралног развоја достави следеће доказе: - копију рачуна о извршеним радовима - доказ о уплати средстава за изведене радове. Подстицаји за ову врсту мере износе 80% од укупне вредности инвестиције, а максимално 500.000,00 динара по кориснику.

2.3.8. Листа инвестиција у оквиру мере:

Шифра инвестиције	Назив инвестиције
301.2	Инвестиције у израду, унапређење или проширење свих типова инфраструктуре мањег обима, укључујући инвестиције у обновљиве изворе енергије
301.4	Инвестиције у успостављање, унапређење или проширење основних услуга локалном становништву везаних за одмор и културу, укључујући и пратећу инфраструктуру
301.6	Инвестиције у студије и инвестиције везане за одржавање, реконструкцију и доградњу културног и историјског наслеђа села, руралних пејзажа, као и јачање свести о заштити животне средине

2.3.9. Критеријуми селекције:

Редни број	Тип критеријума за избор	Да/Не	Бодови
1	Редослед подношења комплетних и потпуних захтева	да	

2.3.10. Интензитет помоћи: Интензитет помоћи за инвестиције у оквиру шифре 301.2 и 301.6 је до 80%, максимално 500.000.00 динара по кориснику

2.3.11. Индикатори/показатељи:

Редни број	Назив показатеља
1	Укупан број поднетих односно одобрених захтева

2.3.12. Административна процедура: Општина Петровац на Млави, односно Комисија за израду и праћење реализације програма подршке за спровођење пољопривредне политике и политике руралног развоја објављује Јавни позив за подношење пријава за субвенције у оквиру овог Програма мера, а на основу утврђених критеријума. Јавни позив упућен пољопривредним произвођачима садржи и услове под којима се подносе пријаве за остваривање права на субвенцију. Пријем документације врши Комисија за израду програма мера подршке пољопривредне политике и политике руралног развоја општине Петровац на Млави, која утврђује да ли су испуњени сви прописани услови. Средства се одобравају свим корисницима који испуњавају услове, редом на основу поднетих пријава, до утрошка расположивих средстава.

2.4. Назив и шифра мере: 304 Економске активности у циљу подизања конкурентности у смислу додавања вредности кроз прераду као и на увођење и сертификација система безбедности и квалитета хране, органских производа и производа са ознаком географског порекла на газдинствима

2.4.1. Образложење: Општина Петровац на Млави је претежно рурална са добрим потенцијалом за развој аграрног туризма, па је неопходно кроз подршку непољопривредним активностима направити специфично повезивање пољопривредне производње и туризма, уз истовремено развијање инфраструктуре како би се што већи број сеоског становништва одлучио на останак на својим имањима. Ова мера би требало да побољша производњу и продају пољопривредних и традиционалних занатских производа, а самим тим и економску стабилност газдинстава што је приоритетни циљ у Плану развоја општине Петровац на Млави 2020-2027.

2.4.2. Циљеви мере: Неопходност равномерног развоја свих делова општине, економска стабилност пољопривредних газдинстава, решавање проблема производње и продаје пољопривредних производа поготову у насељима разуђеног типа, као и повећање вредности готовог производа и тежња ка увођењу и сертификацији система безбедности и квалитета хране.

2.4.3. Веза мере са националним програмима за рурални развој и пољопривреду: Постоји комплементарност мере са мерама дефинисаним Националним програмом за рурални развој Републике Србије.

2.4.4. Крајњи корисници: Крајњи корисници мере су регистровани пољопривредни произвођачи са активним статусом и са територије општине Петровац на Млави.

2.4.5. Економска одрживост: Посебна мерила и критеријуме за избор програма и пројеката утврђује Комисија за израду програма мера подршке пољопривредне политике и политике руралног развоја општине Петровац на Млави. Подносилац захтева мора да докаже економску одрживост кроз Програм или Пројекат који треба да буде усклађен са обрасцем који је објављен од стране локалне самоуправе и који је саставни део захтева за остваривање права на подстицајна средства за економске активности у циљу подизања конкурентности у смислу додавања вредности кроз прераду као и на увођење и сертификацију система безбедности и квалитета хране, органских производа и производа са ознаком географског порекла на газдинствима.

2.4.6. Општи критеријуми за кориснике: Основни критеријуми за избор програма и пројеката који се финансирају или суфинансирају из буџета општине Петровац на Млави су: 1. Усклађеност пројекта са свим захтевима из расписаног Јавног позива од стране ЈЛС. 2. Обезбеђено сопствено учешће пољопривредног газдинстава у вредности од 20% од укупне вредности инвестиције 3. Да корисник има регистровано пољопривредно газдинство са активним статусом уписано у Регистар пољопривредних газдинстава и са пребивалиштем или производњом/инвестицијом на територији општине Петровац на Млави

2.4.7. Специфични критеријуми: Нема специфичних критеријума.

2.4.8. Листа инвестиција у оквиру мере:

Шифра инвестиције	Назив инвестиције
304.5	Подршка преради на газдинству

2.4.9. Критеријуми селекције:

Редни број	Тип критеријума за избор	Да/Не	Бодови
1	Редослед подношења комплетних и потпуних захтева	да	

2.4.10. Интензитет помоћи: Интензитет помоћи за инвестиције које су у оквиру шифре 304.5. износи 80% од вредности инвестиције, а максимално 125.000,00 динара.

2.4.11. Индикатори/показатељи:

Редни број	Назив показатеља
1	Укупан број поднетих односно одобрених захтева

2.4.12. Административна процедура: Општина Петровац на Млави, односно Комисија за израду и праћење реализације програма подршке за спровођење пољопривредне политике и политике руралног развоја објављује Јавни позив за подношење пријава за субвенције у оквиру овог Програма мера, а на основу утврђених критеријума. Јавни позив пољопривредним произвођачима садржи и услове под којима се подносе пријаве за остваривање права на субвенцију. Пријем документације врши Комисија за израду програма мера подршке пољопривредне политике и политике руралног развоја општине Петровац на Млави, која утврђује да ли су испуњени сви прописани услови. Средства се одобравају свим корисницима који испуњавају услове, редом на основу поднетих пријава, до утрошка расположивих средстава.

2.5. Назив и шифра мере: 402 Подстицаји за промотивне активности у пољопривреди и руралном развоју

2.5.1. Образложење: Један од веома важних фактора у пољопривредној производњи је праћење савремених достигнућа из дате области као и усвајање добре произвођачке праксе. Неопходно је организовати едукацију пољопривредних произвођача путем радионица, предавања, посетама напредних газдинстава у земљи и иностранству, посетама сајмова и других манифестација које имају за циљ подизање знања из области пољопривредне производње. Неопходно је укључити што већи број одгајивача говеда оваца, коза и свиња у систем матичне евиденције како би власници могли да конкуришу за регресе и субвенције код Министарства пољопривреде. Посебан акценат треба да ставимо на сарадњу са пољопривредно саветодавном стручном службом Пожаревац, побољшати постојећу сарадњу и наћи решење за анализу земљишта и периодичну контролу прскалица за заштиту биља.

2.5.2. Циљеви мере: Усвајањем нових знања, праћењем трендова у савременој пољопривредној производњи пољопривредни произвођачи ће моћи да осавремене своју производњу и да постану конкурентнији на тржишту. Такође ће моћи да се укључе у писање пројеката и да тако аплицирају код фондова за средства за развој пољопривреде. Биће им омогућено да лакше дођу до стручних савета, анализе земљишта и других услуга од стране саветодавне стручне службе Пожаревац.

2.5.3. Веза мере са националним програмима за рурални развој и пољопривреду: Мера је у складу са националним програмом политике руралног развоја и развој пољопривреде.

2.5.4. Крајњи корисници: Крајњи корисници мере ће бити пољопривредни произвођачи односно пољопривредна газдинства из свих насељених места са територије општине Петровац на Млави.

2.5.5. Економска одрживост: За реализацију ове мере није потребно подносити бизнис план или пројекат о економској одрживости улагања.

2.5.6. Општи критеријуми за кориснике: Сви индивидуални пољопривредни произвођачи који имају регистровано и активно пољопривредно газдинство и који желе да се укључе у програме едукације кроз програме које ће општина Петровац на Млави организовати могу бити корисници. Водиће се рачуна о равномерној заступљености пољопривредних произвођача из свих села са територије општине Петровац на Млави.

2.5.7. Специфични критеријуми: Без специфичних критеријума.

2.5.8. Листа инвестиција у оквиру мере:

Шифра инвестиције	Назив инвестиције
402.1	Информативне активности: сајмови, изложбе, манифестације, студијска путовања
402.2	Стручно оспособљавање и активности стицања вештина и показне активности

2.5.9. Критеријуми селекције:

Редни број	Тип критеријума за избор	Да/Не	Бодови
1		не	

2.5.10. Интензитет помоћи: Максималан износ подстицаја по индивидуалном пољопривредном произвођачу биће утврђен према интересовању за одређену меру, а максимално до 100% износа предвиђеног Програмом.

2.5.11. Индикатори/показатељи:

Редни број	Назив показатеља
1	Укупан број произвођача укључених у едукације, семинаре посете сајмовима и изложбама
2	Укупан број подржаних пројеката

2.5.12. Административна процедура: Административна процедура: Општине Петровац на Млави објављује Јавни позив за подношење пријава за субвенције у оквиру овог Програма мера, а на основу утврђених критеријума; Јавни позив пољопривредним произвођачима, удружењима, организацијама, предузетницима и другим заинтересованим субјектима, садржи и услове под којима се подносе пријаве за учествовање у реализацији ове мере. Пријем документације врши Комисија за израду програма мера подршке пољопривредне политике и политике руралног развоја општине Петровац на Млави, која утврђује да ли су испуњени сви прописани услови. Средства се одобравају свим корисницима који испуњавају услове, редом на основу поднетих пријава, до утрошка расположивих средстава.

III. ИДЕНТИФИКАЦИОНА КАРТА

Табела: Општи подаци и показатељи

Назив показатеља	Вредност, опис показатеља	Извор податка и година
ОПШТИ ПОДАЦИ		
Административни и географски положај		
Аутономна покрајина	/	рзс*
Регион	Регион Јужне и Источне Србије	рзс*
Област	Браничевска област	рзс*
Град или општина	општина	рзс*
Површина	655км ²	рзс*
Број насеља	34	рзс*
Број катастарских општина	34	рзс*
Број подручја са отежаним условима рада у пољопривреди (ПОУРП)	/	
Демографски показатељи		
Број становника	31259	рзс**
Број домаћинства	9586	рзс*
Густина насељености (број становника/површина, км ²)	47 становника на км	
Промена броја становника 2011:2002 (2011/2002*100 - 100)	2002-34511-2011-30325-минус 4186	рзс**
- у руралним подручјима АП/ЈЛС	/	рзс**
Становништво млађе од 15 година (%)	12,70%	рзс**
Становништво старије од 65 година (%)	23,8%	рзс**
Просечна старост	45,78	рзс*
Индекс старења	186,9	рзс*
Без школске спреме и са непотпуним основним образовањем (%)	31%	рзс*
Основно образовање (%)	35,60%	рзс*
Средње образовање (%)	26,70%	рзс*
Више и високо образовање (%)	6,20%	рзс*
Пољопривредно становништво у укупном броју становника (%)	65,80%	Процена
Природни услови		
Релеф (равничарски, брежуљкасти, брдски, планински)	Равничарски, брежуљкасти и брдскопланински	Интерни
Преовлађујући педолошки типови земљишта и бонитетна класа	Алувијална земљишта, гајњаче, излужени черноземи и смонице	Интерни
Клима (умерено-континентална, субпланинска ...)	Умерено континентална	Интерни
Просечна количина падавина (mm)	600-650 mm	Интерни
Средња годишња температура (oC)	11,10 C	Интерни
Хидрографија (површинске и подземне воде)	/	Интерни
Површина под шумом (ha)	13873 ха	рзс*

Површина под шумом у укупној површини АП/ЈЛС (%)	21%	рзс*
Пошумљене површине у претходној години (ha)	220 ха	рзс*
Посечена дрвна маса (m3)	6282 m3	рзс*
ПОКАЗАТЕЉИ РАЗВОЈА ПОЉОПРИВРЕДЕ		
Стање ресурса		
Укупан број пољопривредних газдинстава:	5910	рзс***
Број регистрованих пољопривредних газдинстава (РПГ):	2803	Управа за трезор
- породична пољопривредна газдинства (%)	2083	
- правна лица и предузетници (%)	/	
Коришћено пољопривредно земљиште - КПЗ (ha)	58963,60 ха	рзс***
Учешће КПЗ у укупној површини ЈЛС (%)	73,10%	
Оранице и баште, воћњаци, виногради, ливаде и пашњаци, остало(18) (ha, %)	48849 ха	рзс***
Жита, индустријско биље, поврће, крмно биље, остало(19) (ha, %)	14111 ха	рзс***
Просечна величина поседа (КПЗ) по газдинству (ha)	1 ха	рзс***
Обухваћеност пољопривредног земљишта комасацијом (ha)	4000 ха	Интерни
Обухваћеност земљишта неким видом удруживања (ha)	100 ха	Интерни
Број пољопривредних газдинстава која наводњавају КПЗ	20	рзс***
Одводњавана површина КПЗ (ha)	3093 ха	Интерни
Наводњавана површина КПЗ (ha)	78 ха	рзс***
Површина пољопривредног земљишта у државној својини на територији АП(20) (ha)	662 ха	Интерни
Површина пољопривредног земљишта у државној својини која се даје у закуп (ha):	227 ха	Интерни
- физичка лица (%)	227 ха	Интерни
- правна лица (%)	/	Интерни
Говеда, свиње, овце и козе, живина, кошнице пчела (број)	38252 ком.	рзс***
Трактори, комбајни, прикључне машине (број)	24161	рзс***
Пољопривредни објекти (број)	744	рзс***
чч, сушаре, стакленици и пластеници (број)	/	рзс***
Употреба минералног ђубрива, стајњака и средстава за заштиту биља (ha, број ПГ)	6629	рзс***
Број чланова газдинства и стално запослених на газдинству:	/	рзс***
(на породичном ПГ: на газдинству правног лица/предузетника) (ha)	/	рзс***
Годишње радне јединице (број)	6892	рзс***
Земљорадничке задруге и удружења пољопривредника (број)	17 задруге и 7 удружења	Интерни
Производња пољопривредних производа(количина):		
- биљна производња (t)	/	рзс***
- сточарска производња (t, lit, ком.)	/	Интерни
ПОКАЗАТЕЉИ РУРАЛНОГ РАЗВОЈА		
Рурална инфраструктура		

Саобраћајна инфраструктура		
Дужина путева(km)	472 км	рзс*
Поште и телефонски претплатници (број)	8 поште 10256 корисника	рзс*
Водопривредна инфраструктура		
Домаћинства прикључена на водоводну мрежу (број)	5256	рзс*
Домаћинства прикључена на канализациону мрежу (број)	2288	рзс*
Укупне испуштене отпадне воде (хиљ.м3)	768000м3	рзс*
Пречишћене отпадне воде (хиљ.м3)	1000м3	рзс*
Енергетска инфраструктура		
Производња и снабдевање електричном енергијом (број)	/	Интерни
Социјална инфраструктура		
Објекти образовне инфраструктуре (број)	37	рзс*
Број становника на једног лекара	422	рзс*
Број корисника социјалне заштите	/	рзс*
Диверзификација руралне економије		
Запослени у секторима пољопривреде, шумарства и водопривреде (број)	1604	рзс* рзс***
Газдинства која обављају друге профитабилне активности(30) (број)	/	рзс***
Туристи и просечан број ноћења туриста на територији АП/ЈЛС (број)	/	рзс*
Трансфер знања и информација		
Пољопривредна саветодавна стручна служба (да/не)	да Пожаревац	Интерни
Пољопривредна газдинства укључена у саветодавни систем (број)	180	ПССС

Датум и место

М.П.

Потпис овлашћеног лица у АП/ЈЛС